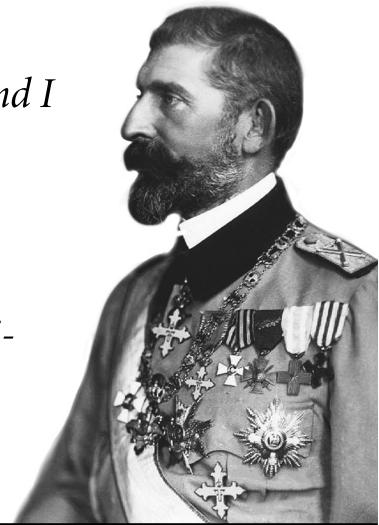

Discursul Regelui Ferdinand I Întregitorul la mormântul Sfântului Ștefan cel Mare

După înfăptuirea Marii Uniri din 1918, Regele Ferdinand I și Regina Maria au vizitat provinciile care se uniseră cu Patria-mamă. În 16–17 mai, Familia Regală, înalți demnitari ai statului și ierarhi de frunte ai țării au vizitat Bucovina. În 16 mai, la Mănăstirea Putna, Regele Ferdinand I a rostit un emoționant discurs, aducând prinos de cinstire marelui înaintaș care a străjuit hotarele Moldovei și ale Europei și care apără în continuare neamul său, Sfântul Voievod Ștefan cel Mare.

Călcând pentru întâia oară pământul frumoasei Bucovine, readusă la sânul patriei mume, am socotit ca o sfântă datorie ca întâiul meu pas să se îndrepte spre acest locaș atât de scump oricărei inimi românești, pentru a aduce umbrei marelui erou al Moldovei și al Creștinătății, Ștefan cel Mare și Bun, prinosul de recunoștință națională și de adânc simțită slăvire din partea întâiului Rege al României întregite.

Veacuri de restriște au înșirat an după an și au împletit o cunună de dureri și de suspin în timpul când țările românești căzuseră sub îndelungata robie turcească, dar mai cu deosebire de la dezlipirea acestei părți, celei mai vechi și mai frumoase, a Moldovei din trupul părintesc. Inimile românești rosteau numele marelui voievod plângând, pentru că mormântul său se afla pe pământul robit. Și atât de adâncă și reală era această durere, că în anul 1871 la serbarea din Putna marele nostru Eminescu cânta:

«Durere !... și-i profundă când românul plânge
Cu fruntea-nfășurată de doliu la mormânt
Durere-i pretutindeni, durerea se răsfrânge
În valea și Carpatul ce-i românesc pământ».

Dar sufletul românesc și-a făurit din icoana eroului său simbolul de mângâiere și de nădejde a unor timpuri pe care povestea le închipuise ca testament al lui Ștefan cel Mare:

«Dumnezeul părinților voștri se va îndura de lacrimile fiilor săi și va ridica dintre voi pe aceia care vă vor așeza iarăși în voinicia și puterea de mai înainte».

Acesta era cuvântul fermecător al nădejzii.

Răzeșii care fuseseră sădiți de mâna lui Ștefan la toate hotarele l-au purtat cu sfințenie din tată în fiu, în sufletul și legendele lor.

Bisericile și mănăstirile semănate pe tot întinsul țării ca prinos de recunoștință celui Atotputernic pentru biruințele împotriva atâtor dușmani i-au păstrat evlavia sufletului său sfânt și cărturarii i-au preamărit numele din secol în secol.

Până și în veacul cel mai umilitor al fanarioților, necunoscutul scriitor în vestitul cuvânt de pomenire al Marelui Ștefan îl preamărește astfel:

«Ce minte așa de bogată în gânduri, ce limbă așa de îndestulată în voroave, ce meșteșug așa de iscusit la împlinirea cuvântului să poată împodobi atâtea risipe ale

vrăjmașilor, atâtea sfărâmări de cetate, atâtea ziduri de lăcașuri sfinte și atâta înțelepciune a acestui bărbat care cu vitejia ne-au apărat, cu înțelepciunea ne-au cărmuit și cu cât au trăit voinicia noastră și fericirea au înflorit, și carele cu toate lucrările lui în credința lui Iisus Hristos le-au pecetluit, la război biruitor smerit, la pace domn drept și bun, în viața sa din parte credincios adevărat».

Ștefan al Moldovei, ai trăit veacuri în sufletele românești și vei trăi de-a pururea. Sămânța ce-ai pus în inimile noastre a rodit și poruncile tale s-au îndeplinit.

Prin jertfa de sânge a sute de mii din fiii patriei am împins hotarele până la marginile însemnate de graiul și de sângele românesc. Chilia și Cetatea Albă, la pierderea cărora a sângerat inima ta, sunt ale noastre, și Ardealul, pentru care tu și viteazul tău fiu Petru Rareș ați purtat armele victorioase peste munți, este al nostru. Al nostru-i malul mării și bogata Dunăre de jos.

Și tot după a ta poruncă făcut-am răzeși, în tot întinsul pământului românesc, pe toți care au purtat arma în timp de război, lucrând cu plugul în timp de pace.

Steagul tău purtător de biruință l-am așezat în Mitropolia capitalei noastre, spre a fi înfățișat mulțimilor la zile mari de sărbătoare pentru întărirea și înălțarea sufletelor noastre.

Și totuși, când am plecat genunchii în fața scumpului tău mormânt, în sufletul meu s-a născut încă o duioasă rugă, pe care o îndreptăm către tine ca unui părinte din veac adormit, dar necurmat, alături de sufletele noastre. În numele tău și al marilor tale fapte am găsit izvorul neseecat al răbdării în timpul de umilință și al curajului în timp de restriște. Insuflă-ne duhul sfintei uniri în inimile noastre, pentru ca să putem duce înaintea greua sarcină a Statului nostru întregit.

Coboară-se raza geniului tău ocrotitor în sufletele noastre pentru îndreptarea tuturor păturilor sociale pe calea concordiei, din care numai poate izvorî adevăratul bine obștesc.

Însuflețit de acest gând al unirii cetățenești, chemasem aici pe fruntașii țării și ai neamului și mai ales pe acei care împreună cu mine au luptat îndurând într-un fel sau altul marile greutăți prin care am trecut și care m-au ajutat să văd adus la îndeplinire visul nostru secular și vroiam să ne împărtășim împreună de bucuria acestei zile înălțătoare și totodată să ne aruncăm privirile asupra viitorului ce ni se deschide și să ne gândim că opera unității noastre ca stat și națiune așteaptă de la noi încă multe și îndelungate silințe pentru ca tot ce am dobândit prin atâtea jertfe să fim în stare a păstra și consolida prin necurmată și înțeleaptă muncă. Iar asemenea muncă nu se poate îndeplini cu sorți de izbândă decât numai prin unirea tuturor forțelor naționale din vechiul Regat și din ținuturile unite la patria mamă și prin conlucrarea tuturor bărbaților pricepuți la refacerea tuturor ramurilor de gospodărie ale statului după marile zguduirii prin care am trecut.

Să jurăm în fața mormântului acestui erou național că în împrejurările grele vom fi strâns uniți, având numai un singur gând și o singură simțire: fericirea scumpei noastre patrii, pentru care suntem gata a face orice sacrificii.

Scutură-te, țară, în ziua 10 mai 1920.
Petru Rareș
c. Rareș